

ಲಹರಿ ಸಂವಾದ

ಸಂಪುಟ : ೧೭

ಸಂಚಿಕೆ : ೨

ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ೧೯೩೯, ಶ್ರೀ ಹೇಮಲಂಚ ನಾಮ ಸಂವತ್ಸರ, ವೈಶಾಖ-ಜ್ಯೇಷ್ಠ

ಪುಟ ೧: ತಿಂಗಳ ಸುದ್ದಿ

ಪುಟ ೨: ಸಂಪಾದಕೀಯ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕಾನೂನು, ಸುದ್ದಿ

ಪುಟ ೩: ಜರ್ಜ

ಪುಟ ೪: ಸುದ್ದಿ

'ತೀರ್ಪು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅಪೀಲು; ನಿರ್ಣಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅಲ್ಲ'

ಅಪೀಲಿನ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ತೀರ್ಪು (Judgement) ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಯ (finding) ಕ್ಕೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವ ತೀರ್ಮಾನ ತೀರ್ಪು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು, ನಿರ್ಣಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದಿದ್ದ ಈ ಅಪೀಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ತೀರ್ಪು ಮತ್ತು ಡಿಕ್ರಿ ಪಡೆದಿದ್ದ ಅಪೀಲಿನ ರೆಸ್ಟಾರ್ಟೆಂಟ್ ಹಕ್ಕು ಏನು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸಿತ್ತು.

ದಾವಾ ಹೂಡಿದ ವಾದಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಪರ ತೀರ್ಪು ಮತ್ತು ಡಿಕ್ರಿ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಆಯಶಸ್ತಿ ಆಗಿದ್ದರು. ವಾದಿ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪರಾಜಯ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಅಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅವರ ಪರ ನಿರ್ಣಯ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಇನ್ನೂ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, 'ವಾದಿ ತನ್ನ ಪರ ದಾವಾಸ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರಾಟದ ಕರಾರು ಇದೆ ಅದರಂತೆ ಸ್ವಾಧೀನವನ್ನೂ ನನಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ' ಎಂದರು.

ಪರಾಯವಾಗಿ-ಬಹುಶಃ ಪರಾಯವಾಗಿ-ತಾನು ದಾವಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಿ ಸ್ವಾಧೀನ (adverse possession)ದ ಸಿದ್ಧಾಂತದಂತೆ ಪಡೆದು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿ ತಾನು ಆಸ್ತಿಯ ಮಾಲೀಕ ಎಂಬ ಘೋಷಣೆ ಕೇಳಿದರು. ವಾದಿಯ ವಿರುದ್ಧ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಿದಂತೆ ವಾದಿಗೆ ಆಸ್ತಿ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿತು. ಆದರೆ ವಾದಿಗೆ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಕ್ರಯದ ಕರಾರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಹೌದೆಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನಿರ್ಣಯ ನೀಡಿತು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ದಾವಾ ವಜಾ ಆಯಿತು.

ವಾದಿ ಅಪೀಲುದಾರನಾಗಿ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅಪೀಲಿನ ಸುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಿದ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಾವು ಕೇಳಿರುವ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೈಬಿಡುವ

'ಶಾಶ್ವತ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ ಡಿಕ್ರಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ'

ಶಾಶ್ವತ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ ಡಿಕ್ರಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಕ್ರಿಗಳಂತೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ, ಅದು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬಹುದಾದ (executable) ಡಿಕ್ರಿ ಎಂದಿದೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಆಜ್ಞೆ ೨೧ ನಿಯಮ ೩೨ (೧)ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾದಂತೆ ಡಿಕ್ರಿ ಋಣದಾರನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಸಿವಿಲ್ ಸೆರೆವಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಮೂಲಕ ಶಾಶ್ವತ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ ಡಿಕ್ರಿಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂದಿದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

ಜಮಖಂಡಿಯ ತಹಸೀಲ್ದಾರ್ ಮತ್ತಿತರ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕರೆಪ್ಪಾ ಶಾಶ್ವತ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ ದಾವಾ ಹೂಡಿ ತಮ್ಮ ಪರ ತೀರ್ಪು ಮತ್ತು ಡಿಕ್ರಿ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಸಫಲರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ವಾದಿಯ ಜಾಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಕರೆಪ್ಪಾ ಇಂತಹ ದಾವಾ ಹೂಡಬೇಕಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಅವರ ಅಳಲು. ಇಂತಹ ಡಿಕ್ರಿಯ ನಂತರವೂ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ಬಹುಶಃ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಕರೆಪ್ಪಾ ಜಾರಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ (execution proceedings) ಆರಂಭಿಸಿದರು.

ನೋಟೀಸ್ ಜಾರಿಯಾದ ನಂತರ ಜಾರಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾದ ತೀರ್ಪು ಋಣದಾರರು 'ಶಾಶ್ವತ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ ಡಿಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ನಿರ್ದೇಶನ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಡಿಕ್ರಿಯಂತೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಆಗದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಪಿಟಿಷನ್ ವಜಾ ಆಗಬೇಕು' ಎಂದು ಕೋರಿದರು.

ಅವರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದ ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಜಾರಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಪಿಟಿಷನ್ ವಜಾ ಮಾಡಿತು.

ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರತಿರೋಧ ಎರಡೂ ಪರಿಹಾರ ಕಾಯ್ದೆಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ

ನೌಕರರ ಪರಿಹಾರ ನಿಧಿ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ಮೋಟಾರ್ ವಾಹನ ಆಯ್ಕೆಗಳ ಅಡಿ ವಿಮಾದಾತ ಕಂಪನಿಯ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥಿಗೆಯಲ್ಲಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರುವ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಮಾನ ಮೊದಲನೆ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಇಂತಹ ಬಾಧ್ಯಸ್ಥಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದಿದೆ.

ಪ್ರಕರಣದ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಿ ಷರತ್ತಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಆಗಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ರತಿರೋಧ ಬಿಟ್ಟರೆ ವಿಮಾ ಕಂಪನಿ ಬೇರೆ ಪ್ರತಿರೋಧ ಒಡ್ಡುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ. ಮುಂದುವರಿದ ತೀರ್ಪು ಮೊದಲನೆ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣ ನಡೆದಾಗ ಎರಡನೆ ಆಯ್ಕೆಯ ಕಲಂ ೧೪೯ (೨)ರಂತೆ ಪ್ರತಿರೋಧ ಹೂಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಕರಣದ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳು ಹೀಗಿವೆ: ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ನೌಕರ

ರಿಮಾಂಡ್ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ

ಮನವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಕಡತದ ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವಿಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದೇಶಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅನಗತ್ಯ ರಿಮಾಂಡ್ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಕ್ರಮವಲ್ಲ ಎಂದು ಅಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ಪಕ್ಷಗಾರರು ಪ್ರಕರಣದ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಕಾಯುವ ಅವಧಿ ಲಂಚಿತವಾಗುವುದರಿಂದ ಅನವಶ್ಯಕ ರಿಮಾಂಡ್ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದೂ ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದೆ.

"ಮನವಿಚಾರಣೆಗೆ ಕಡತವನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವುದು ಪಕ್ಷಗಾರರಿಗೆ ಬಾಧಕ, ಅನವಶ್ಯಕ ರಿಮಾಂಡ್ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಪ್ರಕರಣದ ಆಯಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಕರಣ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಇದ್ದಾಗ ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕು. ಅಗತ್ಯ ವಿವಾದಾಂಶವನ್ನು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ರೂಪಿಸಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯವೇ ಅದನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಅಪೀಲನ್ನು ನಿರ್ಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು", ಎಂದು ಪೀಠ ಸೂಚಿಸಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ದಿವಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಸಂಹಿತೆಯ ಕಲಂ ೧೦೭ ಹಾಗೂ ಆಜ್ಞೆ ೪೧ ನಿಯಮ ೨೪ರಿಂದ ೩೧ರಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದಿದೆ ಈ ತೀರ್ಪು.

ಕಾಲ ವಿಷಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದು ಹೀಗೆ: ಪುತ್ತೂರಿನ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೊಂದರ ಮುಂದೆ ಹಿಂದೂ ಒಟ್ಟು ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿಯ ವಿಭಜನೆಗೆ ದಾವಾವೊಂದು ದಾಖಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ದಾವಾ ಎದುರಿಸಿ ನಿಂತರು. ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಆರು ವಿವಾದಾಂಶಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಪಕ್ಷಗಾರರಿಗೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ನೀಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಸಾಕ್ಷಿ ವಿಚಾರಣೆಯ ನಂತರ ತೀರ್ಪು ಹೊರಡಿಸಿತು- ವಾದಿಗಳ ಪರ. ತೀರ್ಪಿನಿಂದ ಬಾಧಿತರಾಗಿ ವಾದಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು, ಹೀಗೆ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷದವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ದಾವಾ ಡಿಕ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಬಾಧಿತರಾಗಿದ್ದರೆ ವಾದಿ ದಾವಾ 'ಸಿ' ಅನುಸೂಚಿ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ದೂರಿ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು.

ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತನ್ನ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ, ದಾವಾ 'ಸಿ' ಅನುಸೂಚಿ ಸ್ವತ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಏನೂ ಹೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಪು ಮೌನ ವಹಿಸಿದೆ ಹಾಗಾಗಿ ಅದು 'ಅರೆಬೆಂದ ಆಹಾರ' (half baked food) ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮನವಿಚಾರಣೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು

ವಕೀಲ ಬಂಧುಗಳ ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆ ಆರಾಮದಾಯಕ ಆಗಿರಲೆಂದು ಲಹರಿ ಹಾರೈಸುತ್ತದೆ.

ಲಹರಿ ಕಮ್ಯುನಿಕ್ ಮತ್ತು ಲಹರಿ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಂಪಾದಕರ ಲಿಖಿತ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ, ಲೇಖನ, ಬರಹಗಳ ಪುನರ್ ಮುದ್ರಣವು ಕೃತಿಸ್ವಾಮ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೫೭ರ ಉಪಬಂಧಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಿ.

-ಸಂ.

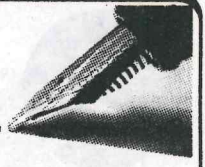
ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯೂ ಮುಖ್ಯ

ಹಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಾನೂನು ಕಮಿಷನ್ ೧೯೭೧ರ ವಕೀಲರ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ೨೭೭ ನೆ ವರದಿಯನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ವಕೀಲರ ಆಕ್ರೋಶ ಭುಗಿಲೆದ್ದಿತು. ವಕೀಲರು ರಾಷ್ಟ್ರಾದ್ಯಂತ ಹರತಾಳ ಹೂಡಿದರು. ವರದಿಯ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟರು. ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಕಾನೂನು ಕಮಿಷನ್ನಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ರಾಜನಾಮೆಗೆ ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದರು. ಕೊನೆಗೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿ ರವಿಶಂಕರ ಪ್ರಸಾದರಿಂದ ಆಶ್ವಾಸನೆಯೊಂದನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ಆದರು. ಈ ಪ್ರಕರಣ ಸದ್ಯಕ್ಕಂತೂ ತಣ್ಣಗಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಯಾವಾಗ ಭುಗಿಲೇಳುವುದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ವಕೀಲರ ಆಕ್ರೋಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಒಂದಿದೆ. ೧೯೭೧ರ ಕಾಯ್ದೆಯಂತೆ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ವಕೀಲರ ಪರಿಷತ್ತಿಗೆ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲ ಪರರ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಎಂದರೆ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವವರು (ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಕೀಲರ ವಿರುದ್ಧ ದೂರು ಬಂದಂತಹ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಶಿಸ್ತು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವವರು) ವಕೀಲರು -ವಕೀಲರು ಮಾತ್ರ.

ಈಗ ಕಾನೂನು ಕಮಿಷನ್ ನೀಡಿರುವ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಕರಡು ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿರಾಜ್ಯದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ವಕೀಲರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈಗಿದ್ದಂತೆ ವಕೀಲರು ಸ್ವತಂತ್ರರು. ಅವರು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಅಡಿಯಾಳು (sabordinate ಎಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ) ಅಲ್ಲ. ಈ

ಸಿಂಧುಕೇಂದ್ರ

ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ವಕೀಲರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಈಗಿದ್ದಂತೆ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಕಾನೂನಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದ ಹರತಾಳ ಸರಕಾರಣವಾದದ್ದೆ.

ಆದರೆ....

ಎರಡು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಕೀಲರ ಸಮುದಾಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಕಾನೂನು ಕಮಿಷನ್ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದ್ದು ಏಕೆ? ವಕೀಲರು ಆಗಾಗ ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ? ಇದು ನಿಜವೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಕೀಲರ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಬೇರೆಯವರ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಆಸ್ತದವೇ ಇರದಲ್ಲ?

ಎರಡನೆಯದು, ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯಷ್ಟೆ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯದು. ವಕೀಲರ ಮೇಲಿನ ಪಕ್ಷಗಾರರ ದೂರನ್ನು ವಕೀಲರ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ತೀರ್ಮಾನ ನೀಡುವುದು ಆಧುನಿಕ ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದ ವಕೀಲರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ವಿಚಾರಣೆ -ಅದು ಎಷ್ಟೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ನಡೆದರೂ - ಮೇಲೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಶಿಸ್ತು ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಗಾರರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಾದರೆ ಅಂತಹ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾನೂನಿಗೆ ತರಲು ವಕೀಲರ ಒತ್ತಾಯಿಸ ಬೇಕು.

ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರದ ವಿಧಗಳು-ವಜಾವಟ್ಟು ಮತ್ತು ಎದುರು ದಾವಾ

ವಾದ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ರೂಪವಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದೇ ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರ. ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರ ಕೇವಲ ವಾದಿಯ ದಾವಾ ವಜಾ ಮಾಡಲು ಕೇಳಬಹುದು- ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ. ಅದರ ಹೊರತಾಗಿ ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರ ವಜಾವಟ್ಟು ಅಥವಾ ಎದುರು ದಾವಾ ಆಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ. ಈ ಎರಡೂ ರೀತಿಯ ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳು ಇವೆ.

ವಜಾವಟ್ಟು (set off) : ವಾದಿಯ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಹಣ ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವಂತೆ ದಾವಾ ಹೂಡಿದ್ದಾನೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳು. ಪ್ರತಿವಾದಿ ತನ್ನ ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸಿ ದಾವಾ ನಿಲ್ಲಿತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಹಾಗಾಗಿ ವಜಾ ಮಾಡುವಂತೆ ಕೇಳಬಹುದು. ಅದರ ಹೊರತಾಗಿ ವಜಾವಟ್ಟನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ವಜಾವಟ್ಟು ಎಂದರೆ 'ನಾನು ಇಂತಿಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ವಾದಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಿರುವುದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಒಂದು

ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ವಾದಿಯ ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ವಾದಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಹಣಕ್ಕೆ ವಾದಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಹಣವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು', ಎಂದು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರವೇ ವಜಾವಟ್ಟು. ಪ್ರತಿವಾದಿ ವಜಾವಟ್ಟಿನ ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಾದರೆ ವಜಾ ಆಗಬೇಕಾದ ಹಣದ ಮೊತ್ತ ವಾದಿ ದಾವಾ ಹೂಡಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರದಷ್ಟು ಇರಬೇಕು.

ಎದುರು ದಾವಾ (counter claim) : ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ವಾದಿಯ ದಾವಾ ವಜಾ ಆಗಬೇಕು, ವಜಾವಟ್ಟು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುವುದಲ್ಲದೆ ಎದುರು ದಾವಾವನ್ನು ಹೂಡಬಹುದು. ಎದುರು ದಾವಾ ಎಂದರೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ವಾದಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೋರುವ ದಾವಾ. ಎದುರು ದಾವಾ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ವಜಾವಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಾದರೆ 'ನಾನು ವಾದಿಗೆ ರೂ. ೧೦,೦೦೦-೦೦ ಕೊಡಬೇಕು, ವಾದಿ ಬೇರೆ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ರೂ. ೨೦,೦೦೦-೦೦ ನನಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ರೂ. ೧೦,೦೦೦-೦೦ ವಜಾ ಮಾಡಿ ವಾದಿಯಿಂದ ನನಗೆ ಉಳಿಕೆ ಹಣ ರೂ. ೧೦,೦೦೦-೦೦ ಕೊಡಿಸಿ' ಎಂದು ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರೆ ಅದು ಎದುರು ದಾವಾ. ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಎಂದರೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ವತ್ತು ತನ್ನದು ಎಂದು ಡಿಕ್ರಿ ಕೋರಿ ವಾದಿ ದಾವಾ ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಎದುರು ದಾವಾ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಈ ಸ್ವತ್ತು ತನ್ನದು ಎಂದು ಡಿಕ್ರಿ ಹೊರಡಿಸಲು ಕೋರಿದರೆ ಅದೂ ಎದುರುದಾವಾದ ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರ.

ಹೀಗೆ ವಜಾವಟ್ಟು ಮತ್ತು ಎದುರುದಾವಾಗಳು ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರದ ವಿಧಗಳಾಗಿವೆ.

ವಜಾವಟ್ಟು ಮತ್ತು ಎದುರು ದಾವಾಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

● ವಜಾವಟ್ಟು ಹಣ ವಸೂಲಾತಿ ದಾವೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಎದುರು ದಾವಾ

ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ. ಎದುರು ದಾವಾವನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯು ದಾವೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬಹುದು. ● ಎದುರು ದಾವಾ ವಜಾವಟ್ಟುಗಳು ಮೂಲತಃ ಮೂಲ ದಾವದ ಭಾಗಗಳು. ಆದರೂ ಮೂಲದಾವಾ ವಾದಿಯು ಗೈರುಹಾಜರಿಗಾಗಿ ವಜಾಗೊಂಡರೆ ಅಥವಾ ವಾದಿಯ ದಾವವನ್ನು ಹಿಂಪಡೆದರೆ ಎದುರು ದಾವಾ ಮತ್ತು ವಜಾವಟ್ಟುಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತವೆ. ● ವಾದ ಪತ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಎದುರು ದಾವಾ ಮತ್ತು ವಜಾವಟ್ಟುಗಳು ಬದ್ಧ. ● ದಾವಾ ಹೂಡುವ ವಾದಿಯಂತೆ ಎದುರು ದಾವಾ ಮತ್ತು ವಜಾವಟ್ಟು ಹೂಡುವ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಶುಲ್ಕ ಪಾವತಿಸಲು ಬಾಧ್ಯಸ್ಥರು. ● ವಜಾವಟ್ಟು ಮತ್ತು ಎದುರು ದಾವಾಗಳು ಮೂಲತಃ ಪ್ರತಿ ರಕ್ಷಣೆ ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲದೇ ಹೊಸ ಕ್ಷೇಮಗಳ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ವಾದಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸ್ವತಂತ್ರ. ಎಂದರೆ ವಾದಿಯ

ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರ ಕೋರಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪಕ್ಷಗಾರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ ಕೆಲ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರನೆ ಕಂತಿದೆ. ಈ ಕಂತಿನ ಲೇಖನ ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರದ ಇನ್ನೆರಡು ವಿಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವುಗಳ ವಜಾವಟ್ಟು ಮತ್ತು ಎದುರು ದಾವಾ. -ಸಂ.

ವಾದ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ ವಾದಿಯ ಪ್ರತಿವಾದ ಪತ್ರ ಇಂತಹ ದಾವಾಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲಿಡಿಂಗ್‌ಗಳು.

● ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ :

♦ ವಾದಿಯ ದಾವಾ ಡಿಕ್ರಿ ಮಾಡಿ ಎದುರು ದಾವಾ / ವಜಾವಟ್ಟನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು. ♦ ಎದುರು ದಾವಾ / ವಜಾವಟ್ಟನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸಿ ದಾವಾ ವಜಾ ಮಾಡಬಹುದು. ♦ ದಾವಾ ವಜಾವಟ್ಟು ಎದುರುದಾವಾ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಇರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು. ♦ ಎಲ್ಲರ ಮಾರ್ಗನಿಯನ್ನು ಭಾಗಶಃ ಮನ್ನಿಸಬಹುದು.

ಗಾಯತ್ರಿ ಪ್ರಜಾಪತಿಗೆ ಜಾಮೀನು ನೀಡಿದ್ದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಅಮಾನತ್ತು

ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಪ್ರಕರಣದ ಅರೋಪಿ ಗಾಯತ್ರಿ ಪ್ರಜಾಪತಿಗೆ ಜಾಮೀನು ನೀಡಿದ್ದ ಸೆಶೆನ್ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಒ.ಪಿ.ಮಿಶ್ರಾ ಸೇವೆಯಿಂದ ಅಮಾನತ್ತಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲಹಾಬಾದ್ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮಿಶ್ರಾ ಅವರನ್ನು ಎಕ್ಸಿಲ್ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಮಾನತ್ತು ಮಾಡಿ ಆದೇಶಿಸಿದ್ದನ್ನು ಸುದ್ದಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಎ.ಎಸ್.ಐ ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ. ತಿಂಗಳಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರು ನಿವೃತ್ತರಾಗಬೇಕಿತ್ತು.

ಹಿಂದಿನ ಅಪಿಲೇಶನ್ ಯಾದವ್ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಚಿವನಾಗಿದ್ದ ಗಾಯತ್ರಿ ಪ್ರಜಾಪತಿ ಮಹಿಳೆಯ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಎಸಗಿ ಆ ಮಹಿಳೆಯ ಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಸಭ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದು ಕೊಂಡ ಆರೋಪಕ್ಕೆ

Title to goods is irrelevant in bailment

Title to goods is irrelevant in the case of bailment arising under a contract of bailment, said Supreme Court recently. "Any person who is capable of giving physical possession of goods can enter into a contract of bailment and create bailment", said the Court clarifying that the bailor under the contract of bailment need not be the owner of the goods.

Bailor is a person who entrusts goods to a bailee and bailee is a person who accepts goods for a particular purpose. Bailee is under obligation to return the goods after the purpose is accomplished. Ex: transporter, warehouse keeper.

Looking at the definition of the terms 'Bailor', 'Bailee' and 'Bailment', the apex Court held,

"It can be seen from the above that bailment is a contractual relationship and bailment can be created by any person who is in possession/custody of goods but not necessarily the owner of the goods".

The Court was concerned with two questions in the appeal, namely, whether bailor need to be the owner of the goods to create bailment and when bailor is under an obligation to pay bailee, the obligation extends to a person claiming under bailor.

The facts in a nutshell presented by the appeal filed by RK & Co were: Five different consignees imported certain goods from one M/s Metal Distributors (UK) Ltd on CAD basis i.e., Cash against Documents. These consignment landed at Bombay Port. The consignees

'Cancellation of selection process for malpractice by few permissible'

'The authority of the state to take appropriate measures to maintain the purity of any examination process is unquestionable', said the apex Court recently. The Court was examining the plea by certain, G. V. Hanubhai and others complaining that the Government of Gujarat cancelled examination for recruitment in the revenue department to about 1500 posts for alleged mala practice committed by few candidates. Hanubhai further complained that this action resulted in his fundamental right to equality.

Dealing with the grievance of the petitioner that there is no proof of each and every alleged mal practice, the Court ruled that the Government was not even obliged to seek proof of each and every fact which vitiated the examination process. Candidates cannot claim violation of fundamental right to equality if authorities cancel an examination due to irregularities or unfair means adopted by some of them, the Supreme Court held.

The Court said if the state suspects mal practice in examination or selection process, it has power to cancel the entire process. Having examined the power of the

News, articles and other writes up published in this News Magazine are the intellectual property of the News Magazine. Any form of reproduction thereof by any one without the written consent of the Editor would amount to violation of the provisions of the Copy Right Act, 1957.

-Ed.

'Cognisance' must before sworn statement: Kar HC

'Taking cognizance is mandatory before the Magistrate proceeds to record sworn statement of complainant', ruled the Karnataka High Court recently. The Court was examining the procedure adopted by a Judicial Magistrate of First Class in dealing with a private complaint.

Ordering remand of the case the Court ruled, "Cognisance of the offence has to be taken at the initiate stage when the Magistrate peruses the complaint with a view to ascertain whether the commission of any offence is disclosed".

The Court was examining the Criminal Petition of an accused who complained that the procedure adopted by the Magistrate asking him to stand trial is vitiated by the Magistrate not adhering to procedure prescribed by law.

Appoint Lokpal without Leader of Opposition :SC

The Supreme Court recently directed the Government to appoint Lokpal under the the Lokpal and Lokayuktas Act, 2013 without waiting for Leader of Opposition in the Lok Sabha. The order passed on 27th April says "If, at present, the Leader of Opposition is not available, surely, the chairperson and other two members of the selection committee, namely, the Speaker of the Lok Sabha and the Chief Justice of India or his nominee, may proceed to appoint an eminent jurist as a member of the selection committee under Section 4(1)(e) of the Act".

The order of the Court came on two PILs filed by NGOs Common Cause and Youth For Equality. Earlier during the hearing of the petition, the Government through its Attorney General had informed the Court that the Act was being amended to make arrangement to initiate

'Test of guilt' not at the stage of framing charge: Apex Court

Requiring trial Courts not to apply the test of guilt while framing charge, the apex Court in one of its recent verdicts said trial Court is not so much concerned with proof of allegation but should look for availability of material to justify charge. It also made clear. "At the stage of framing of a charge, the court is concerned not with the proof of the allegation rather it has to focus on the material and form an opinion whether there is strong suspicion that the accused has committed an offence, which if put to trial, could prove his guilt".

Sec. 211 of the Code of Criminal Procedure relates to framing of charge. The law only mandates when and how to frame charge. It does not explain what should form foundation of charge. Throwing light on this gray area, the Supreme Court made clear, "The framing of charge is not a stage, at which stage final test of guilt is to be applied".

The apex Court made further clear that it is impermissible at the stage of framing charge for Court

▶▶4

▶▶4

▶▶3

Sec. 100, Civil Procedure Code-Second Appeal-interpretation of document, its effect under Mohammadan law- whether constitutes question of law?

Two questions, whether a piece of property is self acquired property of deceased and if so whether respondent is entitled to inherit the same, as his legal representative in accordance with the shares defined in Mohammadan law and whether the property was self acquired property of the deceased based on the documents available on the file of the suit fell for the consideration of Bombay High Court in a second appeal. The second appeal was dismissed in limine holding that these are all questions of facts.

The Supreme Court differed with the High Court and said "When the Court is called upon to interpret documents and examine its effect, it involves question of law". It further said, that issues involved ownership based on interpretation of documents. Therefore, it is a question of law and not a question of fact, ruled the Court.

Sec. 1, Interest on Delayed Payments to Small Scale and Ancillary Industrial Undertakings Act, 1993 - agreement prior to coming into force of the Act- application of Sec. 4 & 5 of the Act.

A short point 'whether in respect to contracts entered into and fully executed prior to 23.09.1992 (the date of coming into force of the Act), the provisions of Sec. 4 and 5 of the Act regarding charging of interest would have any application', was considered by the apex Court.

The Court ruled that the question is no longer res integra. Way back in 2005 vide *Assam Small Scale Industries Development Corporation Ltd.*, and in 2012 vide *Purbanchal Cables and Conductors Pvt Ltd.*, the Supreme Court has answered the question in negative and held that the Act would not have any applications to such situation. However, the Court also noticed that in 2016 in *Shanti Conductors Pvt Ltd.*, two judges of the SC bench differed wherein the agreement was prior to coming into force of the Act but supplies were made subsequently.

Allahabad HC completes 150 years

Prime Minister Narendra Modi was the chief guest at the valedictory function to mark the completion of 150 years of Allahabad High Court. Chief Justice of India J.S. Khehar, Chief

Minister of Uttar Pradesh Adityanath Yogi, Union Law Minister Ravishankar Prasad, Chief Justice of Allahabad High Court, several judges of Supreme Court and High Courts participated in the function.

A lawyer was asked "what is your opinion on Ramayana and Mahabharata?"

He replied, "the first one is land dispute the second one is kidnap case".

HUMOUR

Retired

J| Anand Byrareddy retired as a Judge of High Court of Karnataka on 30-04-2017.

"An application for review, regard being had to its limited scope, has to be disposed of as expeditiously as possible. Though one cannot intend to fix any time limit, it has to be duty of Registry of every high Court to place mater before concerned Judge/Bench so that review application can be dealt with in quite promptitude. If a notice is required to be issued to opposite party in application for review, a specific date can be given on which day matter can be dealt with in accordance with law."

-SC emphasizing quick disposal of review applications

"In so far as debates or discussion in the Houses of Parliament are concerned, the only substantive restriction found in the Constitution is in Article 121 of the Constitution which specifically mandates that no discussion shall take place in Parliament in respect of the conduct of any Judge of the Supreme Court or High Court in the discharge of his duties. Barring such provision under Article 121, the Constitution has placed no restriction on what can be debated or discussed in Parliament. It is completely left to wisdom or discretion of individual Houses and the presiding authorities in terms of the Rules of Procedure of each House."

SC declining to quash Resolutions passed by Lok Sabha and Rajya Sabha condemning the Facebook post of J| (Retd) Markandey Katju for terming Gandhiji as British Agent and Subhash Chandra Bose as Japan's Fascism Agent.

Literary Union elects office bearers

The following office bearers to the Bengaluru Literary Union, were elected in the election held on 16-04-2017. The term of the office bearers will be 3 years.

President: Nanjappa Kalegowda

Secretary: B J G Sathyashree

Treasurer: B M Sathish

Committee Members: H H Shivamogga Nagaraj, B H Nachegowda, G Sumithra, V Anand, Puttaraju, K Meenakshi H C Prakash, Y G Jayashankar, C Manjunath and M V Raveendra.

Lahari Communique and Lahari Samvada subscription & Leagal Service

K.SURYANARAYANA RAO, Ph.: 9845529448,
ANU CHENGAPPA, Ph.: 9980047780

Cancellation of selection process...

state on the touch stones of larger public interest and efficacy of administration, the bench held that denying such power to state would neither be consistent with the demands of larger public interest nor would be conducive to the efficiency of administration.

"Purity of the examination process-whether such examination process pertains to assessment of the academic accomplishment or suitability of candidates for employment under the state-is an unquestionable requirement of the rationality of any examination process. Rationality is an indispensable aspect of public administration under our Constitution," the bench said.

The Court also did not agree with the argument advanced on behalf of the petitioners that if some of the candidates resorted to mal practices, it cannot lead to cancellation of the entire examination process causing undue hardship to huge number of innocent candidates. On the contention of the petitioner that the state herded together

all candidates -those who indulged in mal practice or not, the Court said elimination of wrong doers would be a time-consuming process and hence may not be advisable.

Though the judgment upheld cancellation of whole selection process, it made provision to protect the interest of those who will cross the upper age limit when the process of selection is again set in motion.

Restoring Sanity in Public Life

Certain measures in the recent past may be the harbinger of a more meaningful and real democratic republic. Republicanism has a deeper dimension than mere election of the Head of State or Government. Democracy has wider moral implications than majoritarianism. It is founded on the principle that each individual has equal value. Democracy has to be instilled with constitutionalism so that it does not degenerate. In a constitutional democracy you do not have subjects, but citizens. What is conferred by the Constitution on various constitutional or other functionaries are really not powers, but duties and functions; for, all power is a trust and they are accountable for its exercise. The greatest integrating force in a pluralistic, democratic society is law and respect for law and its institutions. This respect has to be inculcated and cultivated in everyone. It is important that we stopped confusing institutions with individuals. It may not be wrong to say that individuals have perhaps overshadowed institutions. Independence along with corresponding rights and privileges enshrined in the Constitution has unfortunately been usurped by a few individuals. This has inevitably diminished the people's independence. Every institution without exception has suffered decline. Autonomy has ceased to have any meaning and freedom has come to mean licence to defy norms and disregard rules and regulations in a vulgar celebration of independence. Yet no institution is a mere abstraction; individuals with all their diversities of endowment, experience and outlook determine and shape its ideals and actions. Integrity in the widest and noblest sense in the holders of office in all organs is one of the most important indicia of identifying good governance. Restoration of the ethical and moral dimension to public life is most crucial. Constitutional values and aspirations must become internalised in the psyche of the nation. The fuel which must drive and regulate the propulsion of the constitutional chariot has to be imbued with a spirit of service and love for fellowmen, what Tolstoy called an impersonal love for mankind.

High visibility with low acceptability encapsulates the prima facie image of the Very Important Person (VIP) in India. Earlier persons with low visibility and high credibility were looked upon as VIPs. But over the decades pomposity and crude display of ostentation and so called status symbols became the signature tune of VIP lifestyle. An uncivilised culture may be

said to lie behind this sense of entitlement. Men in public life feel that their right to be recognised is an entitlement for more privileges. They believe themselves to be the benefactors and the people to be the beneficiaries. Such profane manifestation of a VIP has posed a threat to sanity and sobriety in public life. The mental divide between 'the rulers' and 'the ruled' is most disgusting and needs to be bridged. All Indians should realise that rights and duties are the same for all. Privileges conferred on law makers is only to ensure that they are enabled to express their views freely and fairly and function independently in the discharge of their duties. It is never meant or intended for any vulgar show of authority or haughtiness. As the Civil Aviation Minister rightly said 'an MP is just another passenger.'

Prohibiting the red beacons on all official cars across India is a small but significant step to tear down the VIP lifestyle. Other measures like cutting down on security,

Perspective

V. Sudhish Pai

vsudhishpai@gmail.com

barring cars going up to the tarmac, doing away with exemptions in the matter of security check at airports, preventing flights being delayed for the so called VIPs are some

other welcome measures to lend some sanity and credibility to public life. Dismantling the red beacon may be easy, demolition of the VIP cult calls for a systemic change. These may be symbolic gestures but even they mean much. They disclose an attitude and state of mind which is to be welcomed as wholesome. More steps in this direction are imperative. Fraternity is a constitutional goal and value. It means a sense of common brotherhood of all Indians which is so very necessary and important to preserve and develop our nation State. Measures like these help foster that sentiment and value. The point to note is that all are constitutional functionaries and not regalia- the legislature, the executive and the judiciary - all functioning under the Constitution and the law and not above them. Every institution and holder of a public office would have to justify the trust reposed and earn respect through the test of truth. The movement of society is from a culture of authority to one of justification. Mahatma Gandhi's words come home with a strange poignancy that all rights to be deserved and preserved came from duty well done. "There is one thing stronger than all the armies in the world and that is an idea whose time has come," said Victor Hugo. The time has come to dismantle the VIP cult and make our democracy more genuine. ●

'Test of guilt'...

to frame opinion that accused is certainly guilty of the committing the offence alleged against him. "...to hold that at the stage of framing the charge, the Court should form an opinion that the accused is certainly guilty of committing an offence, is to hold something which is neither permissible nor is in consonance with scheme of the Code of Criminal Procedure", said the Court.

The apex Court was examining the correctness of couple of judgments of the High Court of Rajasthan allowing Criminal Revision Petitions filed under Sec. 397 of the Code by few accused persons who had approached the High Court after the trial Court framed charge against them. One of the appellants was certain Mehdu against whom prosecution was initiated under the provisions of the Prevention of Corruption Act. The allegation against him was that Mehdu being a public servant and a mining engineer at the relevant time, facilitated certain Rawat to illegally conduct mining and thereby made benefit to himself at the cost of the state exchequer. A Special Judge before whom Mehdu was being prosecuted framed charges against the accused for an offence under Sec. 13(1) (d). Mehdu preferred Revision there against. The revisional Court allowed the

petition and set aside the charges framed against him. The State of Rajasthan preferred appeal by special leave to the apex Court.

The apex Court extracted the relevant allegations made against Mehdu in the charge sheet. This portion clearly made allegation against Mehdu that he permitted certain persons to conduct illegal mining in larger area than what he could have legally granted. Mehdu had tried to falsify the allegation against him by producing certain records. While framing charge, the Special Judge refusing to look into the documents, had observed that final adjudication of charge cannot be made unless oral and documentary evidence are received. The charge clearly noted the allegations that made out an offence under Sec. 13(1)(d) and 13(2) of the Act.

The apex Court having noticed this examined the scope of interference by High Court under Sec. 397. The scope of revisional jurisdiction of High Court is limited, noted the apex Court. Neither the revisional Court nor the trial Court should look for proof of offence alleged against accused at the stage of framing charge. It is only the allegations which form foundation for framing charge, held the apex Court. With these observations, the Court allowed the appeals of the State and permitted the prosecution to proceed with the case against Mehdu.

Title to goods...

lifted 37 consignments only out of total 78. In CAD transactions title to goods would remain with the consignor till the consignee makes payment. Fearing loss, the consigner requested RK & Co to buy remaining consignments. RK & Co agreed and they entered into an agreement accordingly. RK & Co began arrangement to make payment to the consignor to get the consignment. In the meantime, the Bombay Port levied demurrage charges nearing to Rs.2 crores for the period when the consignment was laying with it and refused to give any concession. RK & Co filed a writ petition before the Bombay High Court but lifted the goods under protest. The writ petition came to be dismissed. Hence, the Company came in appeal to the apex Court.

Before the apex Court the petitioner raised a contention namely, it acquired goods long after the goods landed in Bombay port, therefore, need not pay demurrage charges for the whole period when the goods were laying in the port.

To deal with the question the Court looked into relevant provisions starting from Sec. 158 in the Contract Act. Court found that a bailment was created when goods were delivered to the bailee, e.i., the Bombay Port in the present case. RK & Co was the not the owner of the goods at that time was an insignificant fact, nevertheless a bailment was created, noticed the Court. The Court therefore, held that even a person who is not the owner can create valid bailment. When bailment was created, demurrage charges have to be paid by the bailor, held the Court. Demurrage charges have to be paid to the bailee for the purpose of bailment as mandated by Sec. 158 of the Contract Act, ruled the Court fastening the liability on the appellant RK & Co.

Appoint Lokpal...

selection process in the absence of a Leader of Opposition. At present there is no Leader of Opposition since in the last general election no party was able to secure 10% of total seats in the Lok Sabha. This necessitated substitution of "Leader of Opposition" with "Leader of single largest Party", contended the Government. Rohatgi had further submitted that the Lokpal selection process would begin when the amendment is passed by the Parliament. The Court however, did not agree to wait. It said that the Lokpal and Lokayuktas Act, 2013 is an "eminently workable piece of legislation.....there is no justification to keep the enforcement of the Act under suspension till the amendments, as proposed, are carried out".

Under Sec 4(1)(e) of the Act, the selection committee should comprise of the Speaker of the Lok Sabha, the Chief Justice of India or his nominee and the Leader of Opposition as three other members apart from the Prime Minister as the chairperson. The Court ruled that the Government does not need to wait for the law to change so that the position of Leader of Opposition in the selection committee can be substituted with the leader of the single largest party in the Opposition. It further ruled that in the absence of the leader of the Opposition. Instead the Government should go ahead to constitute the selection committee with the other two members and chairperson.

The bench of two judges also held that there was no "legal disability" for the selection committee – in the absence of LoO – to constitute a search committee to prepare a panel of persons for consideration for appointment as the chairperson and members of the Lokpal. "...absence of such a provision (in the Act), by itself, will not invalidate the constitution of the search committee by the truncated selection committee when the Act specifically 'empowers' a truncated selection committee to make recommendations for appointment of the chairperson or members of the Lokpal. To hold otherwise would be self-contradictory," said the bench.

'Cognisance'...

Certain Sujatha filed a private complaint against certain Suresha and two others before a JMFC alleging offence of cheating. The Magistrate recorded the sworn statement of the complainant and then proceeded to refer the matter to police for investigation and to file report. The Police registered an FIR and after investigation submitted 'B' final report. The Magistrate again recorded the sworn statement of the complainant and issued process to the accused. The accused filed revision petition before the District Court. The District Court by its order allowed the petition filed by the other two accused but rejected the one filed by Suresha. The aggrieved Suresha then approached the High Court. The Court ordered for setting aside the proceedings before the Magistrate and directed the Magistrate to consider the complaint from the stage of presentation of the complaint.

The Magistrate on remand of the complaint recorded the sworn statement and then took cognizance of the offence. The accused persons again approached the High Court aggrieved by issue of process. This time again the High Court quashed proceedings noticing the illegality. The Court directed the Magistrate to follow either the mandate in Sec. 156(3) or the ones laid down in Sec. 200 of Cr.P.C.

Even on the second remand the Magistrate committed the same error of recording sworn statement without taking cognizance of offence. This forced the accused to approach the High Court for the third time and the High Court to observe "...every time the petitioner herein is made to rock from here to there and vice versa. Both parties are sufferers..."

The Code of Criminal Procedure provides two modes to deal with private complaints. The Magistrate may either refer the complaint to the police concerned for investigation or take cognizance, record sworn statement and then issue process calling upon the accused to stand trial. While the first course is governed by Sec. 156 (3) of the Code the second one is governed by Sec. 200 of the same Code. If the Magistrate on the request of the complainant decides to refer the matter to police exercising power under Sec. 156(3), the Magistrate need not take cognizance nor is he required to record sworn statement of the complainant. On the other hand if complainant has all incriminating material against the accused, he/she can request Magistrate to take cognizance of the offence. Once cognizance is taken, Magistrate is required to examine the complainant on oath which in common parlance is known as 'sworn statement'. The opening words of Sec. 200 of Cr.P.C are to the effect "A Magistrate taking cognizance of an offence on complaint shall examine upon oath the complainant....."

In the present case on two occasions the Magistrate had erred in taking cognizance after recording sworn statement and on the third occasion in referring the complaint to police after recording sworn statement. This invited ire of the High Court which remarked "...the way the procedure of the Courts is abused which deserves nothing less than censure". It called upon the lower Courts to "...read the orders passed by the High Court with the relevant statutory provisions before taking further steps in the matter". The High Court also directed to mark the copy of the order of the Court to all Principal District and Sessions Judges across the State to sensitise judicial officers in their respective sessions in respect of the procedural aspect of the matter in dealing with private complaints.

Obituary

We regret to inform the sad demise

- On 10-04-2017 A.G. Shivanada (62), Advocate, passed away at Bengaluru.
- On 18-04-2017 B.R.Nanjundaiah (83), former state public prosecutor passed away at Bengaluru.

Printed & Published by : Lahari Advocates Forum, Bangalore

Printed at : Vee Kay Printers & Publishers, # 396, Ooliga Complex, Sampige Road, Malleshwaram, Bangalore-560 003.

Published at : # 8/340, Prabhat Complex, K.G. Road, Bangalore-560 009

Editor : Aravind. M. Neglur.

aravindneglur@gmail.com

RNI No. KARBIL 2010/64911

ತಲಾಖ್.....ತಲಾಖ್....ತಲಾಖ್

‘ತಲಾಖ್’ ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹು ಚರ್ಚಿತ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲ ಒಂದು. ತಲಾಖ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇರಗೊಡ ಬೇಕೆ, ರದ್ದು ಪಡಿಸಬೇಕೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ದೇಶದ ಕಾನೂನು/ನ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿದಿರದ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು, ಅರೆ ಬರೆ ಮಾಹಿತಿಯಿಂದ ಬರೆಯುವ ಪತ್ರಕರ್ತರು, ಜನರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಲೆಂದೆ ಮಾತಾಡುವ ಅಪಕ್ವ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಆಸ್ತದವೆ ಇಲ್ಲದಂತಹ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಲುಪಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ-ತಮಗೆ ಬೇಕು ಬೇಕಾದಂತೆ.

ಓದುಗರೆ, ನೀವು ತಲಾಖ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೀರೋ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೀರೋ ನಿಮಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ತಕರಾರೇನು ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಬನ್ನಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಇದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಅವರ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಕಾನೂನು (ಎಂದರೆ ಮದುವೆ, ಆಸ್ತಿ ಹಂಚಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ) ಧರ್ಮದ ಒಂದು ಭಾಗ. ಹಿಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಆದಂತೆ ಅವರ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಕಾನೂನು ಧರ್ಮದಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ The Muslim Personal Law (Shariat) Application Act, ೧೯೩೭ ರಿಂದಾಗಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಶರಿಯತ್ ಇನ್ನೂ ಅನ್ವಯ. ತಲಾಖ್ ಶರಿಯತ್‌ನ ಭಾಗ. ಈ ಕಾಯ್ದೆ ಇನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಶರಿಯತ್ ಅನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೆ ವಿಧಿಯೆ ಇಲ್ಲ! ಬೇರೆ ವಿಧಿಯೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಯೂ ಭಾರತದ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಮುದಾಯದ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು, ಕರ್ಮಕರು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀ ವಿರೋಧಿಗಳು ಎಂಬ ದೂಷಣೆಗೆ ಗುರಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶರಿಯತ್ ಅನ್ನು ಹಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಮಾಂಸೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉದಾರವಾದಿ.

ಪ್ರಗತಿಪರ ಎನ್ನುವಂತಹ ಮಿಮಾಂಸೆಗಳು ಇವೆ. ಹಾಗಿದ್ದೂ ಅನಕ್ಷರತೆ, ಅಂಧ ಧರ್ಮಾಭಿಮಾನ, ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯ ವಾಹಿನಿಗೆ ಬೆರೆಯ ಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮುಖಂಡರ ಹಟಮಾರಿ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾರತೀಯ ಮುಸಲ್ಮಾನರು

ಗಂಡ ಮದುವೆ ಮುರಿದುಕೊಳ್ಳಲು ತಲಾಖ್ ಇದ್ದಂತೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ಮದುವೆ ಮುರಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಇದುವೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಳಿರದ ‘ಖುಲಾ’.

ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಕಠೋರ ಪಂಥೀಯ ಮಿಮಾಂಸೆಗೆ ಜೋತು ಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಸರ್ವೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉದ್ಧರಿಸುವ ಒಂದು ಮಿಮಾಂಸೆ ಸರ್ ದಿನ್‌ಜಾ ಮುಲ್ಲಾ ಅವರದ್ದು. ದಿನ್‌ಜಾ ಮುಲ್ಲಾ ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲ, ಪಾರ್ಸಿ. ಹಾಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಮುಲ್ಲಾರ ಮಿಮಾಂಸೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ- ತಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ! ಇಂತಹವರ ವಿರೋಧದಿಂದಾಗಿಯೇ ಶರಿಯತ್ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡುವುದಿರಲಿ ಅದರ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ವಿದ್ವಾಂಸನ ಒಂದು ಮಾತು ಇಲ್ಲೊಬ್ಬ ಮೌಲ್ವಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು, ಹೀಗೆ ಏನೇನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದಂತೆ ತಂದು ಹೇಡು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವತಂತ್ರವನ್ನು ಮುಸಲ್ಮಾನ ಗಂಡಸರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಲಹೀನಕಾದ ಮಹಿಳೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಲಪಶುವಾಗಿದ್ದಾಳೆ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ.

ಇಸ್ಲಾಂನಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತ ಸಂಬಂಧವಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಅದು ಕೇವಲ ಕರಾರು. ಕರಾರು ಎಂದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬೇಕಾದಾಗ ಮುರಿಯುವ, ಅದರಿಂದ ಹೊರ ನಡೆಯುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎರಡೂ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಇರಬೇಕು ತಾನೆ? ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಇಸ್ಲಾಂನ ಮದುವೆಯ ಪದ್ಧತಿ ಹೆಚ್ಚಿನಂಶ ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಗಂಡ ಮದುವೆ ಮುರಿದುಕೊಳ್ಳಲು ತಲಾಖ್ ಇದ್ದಂತೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೂ ಮದುವೆ ಮುರಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇಸ್ಲಾಂನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದುವೆ ಯಾರೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಳಿರದ ‘ಖುಲಾ’. ಆದರೆ ‘ಖುಲಾ’ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ಗಂಡಿಗೆ ‘ತಲಾಖ್’ ಇದ್ದಂತೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ‘ಖುಲಾ’ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಸ್ಲಾಂನಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಸಮಾನರು - ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಿಯಮದಂತೆ. ಆದರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಬರುವುದು ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆ ಇದೆ.

ತಲಾಖ್‌ನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬರುವುದಾದರೆ ಒಂದೆ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಾರಿ ತಲಾಖ್ ಹೇಳಿ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಸ್ಲಾಂನ ಯಾವ ಮಿಮಾಂಸೆಯೂ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ತಲಾಖ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬಹುದಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

- ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಣ ಇರಬೇಕು.
- ತಲಾಖ್ ಕೊಡುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪತಿ-ಪತ್ನಿ ಒಂದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು.
- ಮೂರನೆ ಬಾರಿ ತಲಾಖ್ ಉಚ್ಚರಿಸಿದ ನಂತರ ವಿವಾಹದ ಕರಾರು ಅಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರತಿ ಬಾರಿ ತಲಾಖ್ ಉಚ್ಚರಿಸಿದ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಅಥವಾ ಸೂಕ್ತ ಕಾಲಾವಧಿಯ ಅಂತರ ಇರಬೇಕು. ಒಂದೆ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾರಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿದ ತಲಾಖ್ ನಿಯಮ ಬದ್ಧವಲ್ಲ.

- ಪ್ರತಿಬಾರಿ ತಲಾಖ್ ಉಚ್ಚರಿಸುವಾಗಲೂ ಸಾಕ್ಷಿಯೊಬ್ಬ ಹಾಜರಿರಬೇಕು.
- ತಲಾಖ್‌ನ ನಂತರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಬಲ ಗಂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಅಬಲೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಮಾರ್ವನಿರ್ಧರಿತ ಪರಿಹಾರಧನ ನೀಡಬೇಕು.

ಇವಿಷ್ಟೂ ನಿಯಮಗಳ ಪೈಕಿ ಭಾರತೀಯ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ತಲಾಖ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಲನೆ ಯಾಗುವವಷ್ಟೆ?

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಂತಿರಲಿ, ಈ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನವನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರದ್ದಾದರೂ ತಕರಾರು ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಅಥವಾ ಅದು ಈಗಿನಂತೆ ಒಂದು ‘ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಸ್ಯೆ’ ಆಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

ತಲಾಖ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ತಿಳಿದಿರ ಬೇಕಾದ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿ ಇದೆ. ಮಹಮ್ಮದೀಯರಲ್ಲ ಒಂದೆ ಅಲ್ಲ, ಅವರಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪಂಗಡಗಳು ಇವೆ. ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರು ಸುನ್ನಿಗಳು. ತಲಾಖ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈವರೆಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲ ಸುನ್ನಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು.

ಈ ಸುನ್ನಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಕಾನೂನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಂತೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರಡು ‘ಮಹತ್ವದ’ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ ಮೊದಲನೆಯದು, ಮುಂಬಯಿ ಮೂಲದ All Indian Muslim Personal Law Board (AIMPLB), ಎರಡನೆಯದು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ದೇವ್ ಬಂದ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ದಾರುಲ್ ಉಲೂಮ್ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯ.

ಎಪ್ಪತ್ತರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದ ಎಸ್.ಆರ್. ಗೋಖಲೆ ಮಹಮ್ಮದೀಯರ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಕಾನೂನನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ಕೆಲ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮನಸ್ಸು ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮುಖಂಡರು ಸಭೆ ಸೇರಿ ತಮ್ಮ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಕಾನೂನನ್ನು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ (AIMPLB) ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ತಾನು ದೇಶದ ಸಮಸ್ತ ಸುನ್ನಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಏಕೈಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಎಂಬಂತೆ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ- ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಕಾನೂನಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ‘ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ತಲಾಖ್ ಪದ್ಧತಿ ತಪ್ಪು ಅದರ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.’ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದು ಇದೆ ಸಂಸ್ಥೆ.

ದಾರುಲ್ ಉಲೂಮ್ ಎರಡನೆಯ ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅದೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ. ಸುಮಾರು ೭೦೦೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿವಿವು ಫತ್ತಾ ಹೊರಡಿಸುವ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡಿದೆ. ಫತ್ತಾ ಎಂದರೆ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ವಿಮಾಂಸೆ ಅಷ್ಟೆ. ಫತ್ತಾ ತಜ್ಞ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ತಾನು ಕೊಡುವ ಮಿಮಾಂಸೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತದೆ - ಎಲ್ಲ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಮೇಲೆ ತನಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದಂತೆ.

ಇನ್ನುಳಿದಂತೆ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮಹಿಳೆಯರೆ ಸೇರಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಭಾರತೀಯ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳಾ ಆಂದೋಲನವೂ ಇದೆ. ಅದರ ಅದರ ಧ್ವನಿ ಜೋರಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಸದ್ದು ಗದ್ದಲದ ಮಧ್ಯೆ ಈವರೆಗೆ ಆಗದೆ ಉಳಿದ ಕೆಲಸ ಎಂದರೆ ಶರಿಯತ್‌ನ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ. ಆಗದೆ ಉಳಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸವೆಂದರೆ ಶರಿಯತ್ ಅನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗ ಸಮಾನತೆಯ ತತ್ವದಂತೆ ಮಿಮಾಂಸೆಗೆ ಒಳ ಪಡಿಸುವುದು. ಈ ಆಗದೆ ಉಳಿದ ಕೆಲಸಗಳಿಂದಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತಿರುವವರು ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮಹಿಳೆ ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ವಿಚ್ಛೇದಿತ ದಂಪತಿಗಳ ಮಕ್ಕಳೂ. ವಿಚ್ಛೇದನ ನೀಡುವ ಪತಿ ಇದ್ದಂತೆ ಅವಧಿ (ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚ್ಛೇದಿತ

(ಈ ಲೇಖನದ ಪೂರ್ಣಪಾಠ ಲೇಖಕನ ಬ್ಲಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ. ಬ್ಲಾಗ್ ವಿಳಾಸ aravindneglur.blogspot.in)

ಪತ್ನಿ ಮರು ಮದುವೆ ಆಗುವಂತಿಲ್ಲ)ಗೆ ಪತ್ನಿಯ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಧನ ನೀಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ? ಅವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ? ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ?

ಶರಿಯತ್‌ನ ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಸುಧಾರಣೆ ಎರಡೂ ಆಗದೆ ಉಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹಾಗೆ ಉಳಿದಿವೆ.

ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ...

ಓದುಗರು ಮತ್ತು ಲಹರಿ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಲಹರಿ ತಂಡದಿಂದ ಒಂದು ಮನವಿ. ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆಗೆ ಈಗ ಒಂದ ಸಂಭ್ರಮ. ಈ ವಿಷಯ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಲಹರಿ ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿ ಈ ಸಂಭ್ರಮಾಚರಣೆಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲಹರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಯಾವುದೇ ಫೋಟೋ, ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆ, ಸ್ಮರಣಿಕೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ. ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಅವುಗಳ ನಕಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೂಲವಸ್ತುವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಯ ಪ್ರತಿರೋಧ...

ಪರಿಹಾರದ ಕಮಿಷನರ್ ಮುಂದೆ ರಾಮಯ್ಯ ಮತ್ತಿತರರು ಪ್ರಕರಣ ಹೂಡಿ ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಆದ ಗಾಯಗಳಿಗಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಿಸಲು ಕೋರಿದರು. ಈ ವಾದಿಗಳಂತೆ ಅವರು ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನವೊಂದರ ಕ್ಲೀನರ್ ಮತ್ತು ಚಾಲಕರು. ಈ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಅಪಘಾತವಾದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಆದ ಮೂಳೆ ಮುರಿತ ಮತ್ತಿನ್ನಿತರ ಗಾಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವರು ಬಾಧಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಾಲೀಕ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿ ಮಾಲೀಕ ಮತ್ತು ಮಾಲೀಕರ ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳಾಗಿ ಪ್ರಕರಣ ಹೂಡಿದರು.

ಪ್ರಕರಣದ ಸಮನ್ಸ್ ಪಡೆದ ಪಡೆದ ನೌಕರಿದಾತ - ವಾಹನದ ಮಾಲೀಕ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಿಮಾ ಕಂಪನಿ ಮಾತ್ರ ಆಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ವಿಮಾ ಕಂಪನಿ ಮಾತ್ರ ಪತ್ರ ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಯು ನೌಕರಿದಾತ ನೌಕರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿತು. ಅಪಘಾತ ನಡೆದದ್ದು ವಾದಿಗಳಿಗೆ ಗಾಯಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅವರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ವಿಮಾ ಕಂಪನಿ ನಿರಾಕರಿಸಿ ವಾಹನದ ಚಾಲಕನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಚಾಲನಾ ಪರವಾನಗಿ ಇರದೆ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಪಾಲಿಸಿಯ ಷರತ್ತಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದಿತು.

ಈ ಚಾಲಕನಿಗೆ ಇದ್ದದ್ದು ಲಘು ವಾಹನ ಚಲಾಯಿಸಲು ಪರವಾನಗಿ. ವಾಣಿಜ್ಯ ವಾಹನ ಚಲಾಯಿಸಲು ಅಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದು ಕಮಿಷನರ್ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮನವಿ ಮನ್ನಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರು. ಕಂಪನಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಪೀಲು ಬಂದಾಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಕಂಪನಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿರೋಧಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿತು. ನೌಕರರ ಪರಿಹಾರ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಬಂಧಗಳಂತೆ ವಿಮಾ ಕಂಪನಿ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರತಿರೋಧ ಹೂಡುವಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಕ್ಲೇಮನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ವಿಮಾ ಕಂಪನಿಗೆ ಇರುವ ಒಂದೆ ದಾರಿ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿಯ ಷರತ್ತಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದೊಂದೆ ಎಂದಿತು ನ್ಯಾಯಪೀಠ. ಈ ನಿಲುವಿಗೆ ಸಮರ್ಥನೆಯಾಗಿ ನ್ಯಾಯಪೀಠದ ಮುಂದೆ ಇದೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪೂರ್ಣ ಪೀಠದ ಕವಿತಾ ದೀಪ್ ಪಾಟೀಲ್ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ನಿಲುವನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪಾಲಿಸಿಯ ಷರತ್ತಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಆಗಿದೆಯೆ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದು ಇದು: ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ / ತಕ್ಕ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇರಬೇಕು ಎಂದಾಗ ಅಂತಹುದೆ ಚಾಲನಾ ಪರವಾನಗಿ ಇರಬೇಕು. ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಹಾಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಚಾಲಕ ವಾಣಿಜ್ಯ ವಾಹನದ ಚಾಲನಾ ಪರವಾನಗಿ ಬದಲು ಲಘು ವಾಹನ ಚಾಲನಾ ಪರವಾನಗಿ ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಕ್ಲೀನರ್ ಮತ್ತು ಚಾಲಕ ಇಬ್ಬರೂ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶದಿಂದ ವಂಚಿತರಾದರು.

ತೀರ್ಪು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು ಅಪೀಲು...

ನಿಲುವು ತಳೆದರು. ನಂತರ ಅಪೀಲನ ಸುನಾವಣೆ ಮಾಡಿದ ಅಪೀಲನ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವಾದಿಯ ಪರ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಕ್ರಯದ ಕರಾರು ಇತ್ತು ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಿ, ವಾದಿಯ ಪರ ಅಂಥ ಕರಾರು ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಪೀಲು ಮತ್ತು ದಾವಾ ಎರಡನ್ನೂ ವಜಾ ಮಾಡಿತು.

ಎರಡನೆ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು ವಾದಿ. ಅಪೀಲನಲ್ಲಿ ಅವರು ಎತ್ತಿದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ: ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ತನ್ನ ದಾವಾ ವಜಾ ಆದಾಗ ತಾನು ಮಾತ್ರ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ, ಪ್ರತಿವಾದಿ ಅಪೀಲನ್ನಾಗಲಿ ಎದುರು ಅಪೀಲನ್ನಾಗಲಿ (cross appeal) ಸಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲನ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವಾದಿಯ ಪರ ಇದ್ದ ಕ್ರಯದ ಕರಾರಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಾದಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ಪರ ತೀರ್ಪು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಸರಿಯೇ?

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ದಾವಾ ವಜಾ ಮಾಡಿದ್ದು ತೀರ್ಪು. ವಾದಿಯ ಪರ ಕರಾರೊಂದು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಕೇವಲ ನಿರ್ಣಯ. ತೀರ್ಪಿನಿಂದ ಬಾಧಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಬಾಧಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಪೀಲಾಗಲಿ ಎದುರು ಅಪೀಲಾಗಲಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಬಾಧಿತ ಪಕ್ಷಗಾರ ತನ್ನ ಎದುರುದಾರನ ಅಪೀಲನಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಹಾಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದು ಅದೆ. ಬಾಧಿತ ಪ್ರತಿವಾದಿ ವಾದಿಯ ಅಪೀಲನಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ರಯದ ಕರಾರಿನ ಬಗೆಗಿನ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಪು ನೀಡಿದಾಗ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿದೆ.

ಇವರಿಗೆ,

ತೆರೆದ ಅಂಚೆ

.....
.....
.....

ಶಾಶ್ವತ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ ಡಿಕ್ರಿ...

ಈ ಆಜ್ಞೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಧಾರವಾಡ ಪೀಠದ ಕಟ್ಟೆ ಹತ್ತಿದ ವಾದಿ-ತೀರ್ಪು ಪಡೆದಾತ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಸಂಹಿತೆಯ ಆ. ೨೧ ಸಿ. ೩೨ (೧)ನ್ನು ತಂದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ೨೦೧೨ರ ಶಿವಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರಕರಣದ ತೀರ್ಪನ್ನು ತಮ್ಮ ಪರ ಉದ್ಧರಿಸಿದರು.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯ ಗಮನಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಪೀಠ 'ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಕ್ರಿಗಳಂತೆ ಇಂತಹ ಡಿಕ್ರಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ' ಎಂದದ್ದೂ ಅಲ್ಲದೆ "..... ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಡಿಕ್ರಿಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಆಗಿದೆಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜಾರಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಶಾಶ್ವತ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ ಡಿಕ್ರಿಯ ನಂತರ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳು ಡಿಕ್ರಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಡಿಕ್ರಿ ಪಡೆದಾತ ತನ್ನ ಜಾಗ ಹಿಂದೆ ಪಡೆಯಲು ಹಕ್ಕುದಾರ. ಹೀಗೆ ಜಮೀನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವಿಕೆ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ (as far as practicle) ಮಾಡಬೇಕು" ಎಂದಿತು. ಇದರ ಅರ್ಥ ಸ್ಪಷ್ಟ ಶಾಶ್ವತ ನಿರ್ಬಂಧಕಾಜ್ಞೆಯ ಡಿಕ್ರಿಯ ನಂತರ ಪ್ರತಿವಾದಿ ಡಿಕ್ರಿ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಪ್ರತಿವಾದಿಯನ್ನು ಸೆರೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು.

ಡಿಕ್ರಿಯ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಘಟನೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಜಾಗರಣೆ ಕಟ್ಟಿದ ಅಥವಾ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಪಡಿಸುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿ ಜಾಗವನ್ನು ಡಿಕ್ರಿ ಪಡೆದಾತನಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವಂತೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಬಹುದು. ಇದನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಗುರುತಿಸಿತು.

ರಿಮಾಂಡ್...

ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟು ಕಡತವನ್ನು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿತು.

ಈ ಆಜ್ಞೆಯ ವಿರುದ್ಧ ವಾದಿ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಅಪೀಲು ಹೂಡಿದರು. ರಿಮಾಂಡ್ ಅನಗತ್ಯ ಎಂದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತೀರ್ಪನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಓದಿಯೆ ಇಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನನ್ನೂ ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ತಮ್ಮ ಸಮರ್ಥನೆಗಾಗಿ ೨೦೦೨ರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ರೆಡ್ಡಿ ಪ್ರಕರಣ ತೀರ್ಪನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಒಡ್ಡಿದರು.

ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯ ಆಲಸಿದ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪಿನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪುಟ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಖಂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದಾವಾ 'ಸಿ' ಅನುಸೂಚಿ ಸ್ವತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಇರುವುದನ್ನೂ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿತು. 'ಸಿ' ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಾದಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಗಳಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದಿತ್ತು ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತನ್ನ ತೀರ್ಪು ಕೊಡಬೇಕಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ತೀರ್ಪು ಕೊಡದೆ ಅದನ್ನು 'ಅರೆ ಬೆಂದ ಆಹಾರ' ಎಂದ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕ್ರಮ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ನ್ಯಾಯಪೀಠ ಇದನ್ನು 'ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯತನದ ಧೋರಣೆ' ಎಂದಿತು.

ಮುಂದುವರೆದ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಪೀಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ರಿಮಾಂಡ್ ಮಾಡಿದ ಕ್ರಮವನ್ನು "ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಆದ ವೈಫಲ್ಯ" ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿ ಮೊದಲನೆ ಅಪೀಲನ್ನು ಗುಣಾವಗುಣಗಳ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿತು.

...ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಅಮಾನತ್ತು

ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ದೂರು ದಾಖಲಾದಾಗ ಪೊಲೀಸರು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಂಗಳ ತಲುಪಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಆದೇಶ ಬಂದ ಮೇಲೆಯೇ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾದ ಪೊಲೀಸರು ತನಿಖೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ತಲೆ ಮರೆಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದ ಪ್ರಜಾಪತಿಯನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದ್ದರು.

ಬಂಧನದ ನಂತರ ಸುಮಾರು ನಲವತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪತಿ ಮಿಶ್ರಾ ಅವರಿದ್ದ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಜಾಮೀನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ಆಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಬಿಡುಗಡೆಗೂ ಮೊದಲೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ನೀಡಲಾಗಿರುವ ಜಾಮೀನು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಅಲಹಬಾದ್ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ಅಪೀಲು ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ, ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಯವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪೀಠ ವಿಚಾರಣಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ವಿರುದ್ಧ ಇಲಾಖಾ ತನಿಖೆಗೆ ಆದೇಶಿಸಿತ್ತು. ಈ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಪ್ರಜಾಪತಿ ಇನ್ನು ಹಲವು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ದ್ದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರು ಅದನ್ನು ನ್ಯಾಯಕ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆ, ಸಂ. ೮/೩೪೦, ಪ್ರಭಾತ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೆ.ಜಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೯

ಮುದ್ರಣ : ವೀ ಕೇ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ & ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್, ಸಂ. ೩೯೬, ಉಳಿಗಾ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಸಂಪಿಗೆ ರಸ್ತೆ, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦ ೦೦೩ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ : aravindneglur@gmail.com

KARBIL 01707 / 10 / 1/2009-TC RNI No. KARBIL 2010/64911 ಸಂಪಾದಕರು : ಅರವಿಂದ ಎಂ. ನೆಗಲೂರ